

Retouradres: Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de minister van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties
Mevrouw drs. K.H. Ollongren
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Datum
25 mei 2018

Onderwerp
Besluit uitvoering Crisis-
en herstelwet
achttiende tranche

Uw kenmerk

Ons kenmerk
MvH/RvZ/RS/bs/
ATR0249/2018-U080

Bijlage(n)

Geachte mevrouw Ollongren,

Op 4 mei 2018 heeft u het voorgenomen Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet achttiende tranche aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) voorgelegd voor toetsing.

De Crisis- en herstelwet (Chw) trad in 2010 in werking om de economische crisis te bestrijden. De wet zorgt voor een snellere uitvoering van ruimtelijke plannen en stimuleert innovatieve en duurzame projecten, die bijdragen aan economische structuurversterking. Het gaat daarbij onder meer om de aanleg van wegen en bedrijventerreinen en de bouw van (duurzame) woningen en windmolenparken. In 2014 is besloten de Chw permanent te maken. De bepalingen uit de Chw zullen opgaan in de Omgevingswet.

Twee keer per jaar start de procedure om het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet te wijzigen, de zogenoemde 'tranches'. Doel van deze tranches is om nieuwe projecten aan de Chw toe te voegen en experimenten aan te wijzen die onder de Chw kunnen worden uitgevoerd. Gemeenten kunnen via de tranches projecten aanmelden voor onder andere ontwikkelingsgebieden, innovatieve experimenten, flexibele bestemmingsplannen en lokale en (boven)regionale projecten met nationale betekenis.

In de achttiende tranche worden 16 experimenten aangewezen voor het werken met een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte voor een specifiek gebied (artikel 7c van de Chw) en 2 experimenten met het vaststellen van een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte voor het hele grondgebied van de gemeente (artikel 7g van de Chw). Verder worden 3 gebieden toegevoegd aan het experiment om in een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte te werken met een lagere energieprestatiecoëfficiënt (EPC) dan voorgeschreven wordt in het Bouwbesluit 2012. Het besluit wijst één nieuw ontwikkelingsgebied aan (als bedoeld in artikel 2.2 van de Chw).

Vervolgens bepaalt het voorstel dat de uitvoeringstermijn voor een afgebakende categorie experimenten (in het bijzonder experimenten met bestemmingsplannen met verbrede reikwijdte) aansluit bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet en het overgangsrecht bij de Omgevingswet.

Contact

Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

T (070) 310 86 66
info@atr-regeldruk.nl

www.atr-regeldruk.nl

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. Nut en noodzaak

De Crisis- en herstelwet (Chw) bevat de wettelijke grondslag voor experimenten die via de tranches van het Besluit uitvoering Chw worden toegekend. Veel van de experimenten onder de Chw zijn gericht op versnelling van ruimtelijke plannen en verkenning van duurzame innovatie. Het college constateert dat experimenten van gemeenten onder de Chw in toenemende mate gericht zijn op het 'voorsorteren' op de Omgevingswet (bijvoorbeeld met bestemmingsplannen met verbrede reikwijdte).

Experimenten stellen gemeenten, burgers en bedrijven vooruitlopend op de Omgevingswet in staat, te werken en ontwikkelen in lijn met het nieuwe omgevingsrecht. Door het karakter van een experiment kan in de praktijk worden vastgesteld wat wel en wat niet werkt. Dit biedt inzichten die gemeenten en andere partijen kunnen benutten bij de definitieve uitwerking en implementatie van de Omgevingswet op decentraal niveau.

Het college constateert dat nut en noodzaak van het voorstel zijn onderbouwd. Wel merkt het college op dat de kwaliteit van de onderbouwing van nut en noodzaak sterk verschilt per experiment dat wordt aangewezen met het onderhavige voorstel.

Volgens het college kunnen doelstellingen van experimenten concreter worden geformuleerd in de toelichting bij het besluit. Een meer concrete formulering van doelstellingen biedt volgens ATR ook kansen op een gerichtere evaluatie en om in de praktijk preciezer te kunnen vaststellen wat wel en wat niet werkt in aanloop naar de Omgevingswet. Dit geldt ook voor de experimenten die beogen de regeldruk te verminderen. De ervaringen die afzonderlijke gemeenten opdoen, kunnen voor veel gemeenten in Nederland waardevolle informatie opleveren bij de verdere uitwerking van de Omgevingswet op decentraal niveau.

1.1 Het college adviseert met de gemeenten die experimenten uitvoeren onder de Crisis- en herstelwet, concrete(re) kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen af te spreken. Experimenten kunnen zo na afloop gericht worden geëvalueerd en praktijkervaringen kunnen gericht worden gedeeld met en beter worden benut door andere overheden.

2. Minder belastende alternatieven

Met de zestiende en de zeventiende tranche van de Chw zijn aan reeds gestarte experimenten nieuwe instrumenten toegevoegd. De toelichting bij die tranches geven aan dat "deze verscheidene toevoegingen zijn ingegeven doordat bij de uitvoering van eerder aangewezen experimenten is gebleken dat de experimenten gebaat zijn met de toevoegen van nieuwe instrumenten". Als

voorbeeld wordt daarbij genoemd het experiment met kostenverhaal dat werd toegevoegd aan enkele reeds ingezette experimenten met bestemmingsplannen met verbrede reikwijdte.¹

De toelichting bij de voorgestelde achttiende tranche bij de Chw gaat niet expliciet in op toevoegingen van instrumenten bij bestaande aangewezen experimenten. Ook gaat de toelichting niet expliciet in op koppeling van instrumenten bij de voorgestelde, nieuw aangewezen experimenten, waarbij in de afgelopen jaren is gebleken dat deze koppeling waardevol kan zijn.

Het toevoegen van instrumenten aan bestaande experimenten of de koppeling van instrumenten kan mogelijk bijdragen aan regeldrukvermindering. Ook kan een koppeling van instrumenten bijdragen aan het versterken van de andere gewenste effecten die met de experimenten worden nagestreefd. Tegen die achtergrond acht het college het van belang dat in de toelichting bij het voorstel aandacht wordt besteed aan deze mogelijkheden.

2.1 Het college adviseert in de toelichting bij het voorstel aandacht te besteden aan mogelijke toevoegingen (instrumenten) bij reeds aangewezen experimenten en aan de koppeling van instrumenten binnen experimenten die kunnen bijdragen aan het vergroten van de gewenste effecten.

3. Werkbare uitvoeringswijze

Begin 2017 is een voorstel tot wijziging van de Wet ruimtelijke ordening ingediend bij de Tweede Kamer. Dit voorstel is gericht op het afschaffen van de actualiseringsplicht voor bestemmingsplannen en beheersverordeningen. De Tweede Kamer heeft het voorstel op 1 februari 2018 als hamerstuk afgedaan. De Eerste Kamer heeft vervolgens het voorstel op 17 april 2018 afgedaan als hamerstuk.

In meerdere experimenten die worden uitgevoerd onder de Chw, wordt afgeweken van het tweede lid van artikel 3.1 van de Wro waarin de termijn wordt gesteld waarbinnen een bestemmingsplan geactualiseerd moet worden. De toelichting bij eerdere tranches van de Chw geven aan dat als de actualiseringsplicht van bestemmingsplannen wordt afgeschaft, bezien wordt of, en zo ja hoe experimenten onder de Chw aanpassing behoeven. De toelichting bij de achttiende tranche besteedt echter geen aandacht aan deze wijziging die mogelijk wel consequenties kan hebben voor de experimenten.

3.1 Het college adviseert in de toelichting bij het voorgenomen besluit toe te lichten in hoeverre het vervallen van de actualiseringsplicht voor bestemmingsplannen en beheersverordeningen consequenties heeft voor lopende en eventuele nieuwe experimenten onder de Crisis- en herstelwet.

Het college constateert verder dat in de toelichting bij het onderhavige besluit aandacht bestaat voor de werkbaarheid en uitvoerbaarheid van de regelgeving. Dit blijkt ook uit de bepaalde looptijd van de experimenten en daarmee de termijn waarbinnen gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheden die experimenten bieden. Hierbij wordt aangesloten bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

---

¹ In de zestiende tranche is het experiment met kostenverhaal aangewezen voor de gemeenten Alphen aan den Rijn, Delft, Den Haag, Haarlemmermeer en Nieuwegein. In de zeventiende tranche wordt deze (extra) experimenteermogelijkheid aangewezen voor de gemeenten Amersfoort, Hillegom en Katwijk. Voor de gemeenten uit de zestiende en zeventiende tranche was het al mogelijk om een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte vast te stellen.

4. Regeldrukgevolgen

De toelichting bij het voorgenomen besluit besteedt kwalitatief aandacht aan de te verwachten regeldrukeffecten als gevolg van de experimenten. De experimenten met bestemmingsplannen met verbrede reikwijdte kunnen volgens de toelichting “tientallen procenten besparing opleveren op zowel administratieve lasten (onderzoekslasten) als ook op leges vanwege het niet meer hoeven aanvragen van een vergunning.” De experimenten waarbij sprake is van een lagere EPC dan de landelijke waarde, zullen volgens de toelichting resulteren in “iets hogere bouwkosten”. Deze kosten zullen terugverdiend worden gedurende de levensduur van de woning.

De te verwachten regeldrukeffecten als gevolg van de experimenten kennen een bandbreedte, omdat deze effecten afhankelijk zijn van onder andere de omvang van de gemeente, de exacte reikwijdte van de experimenten en het reeds bestaande regime ten aanzien van de vergunningen en toestemmingen in de betreffende gemeenten. De regeldrukeffecten zijn ook afhankelijk van nadere lokale keuzes die gemaakt worden en de wijze waarop gemeenten gebruikmaken van de mogelijkheden die de experimenten bieden.

Een gerichtere kwantitatieve analyse van de potentiële regeldrukeffecten van de experimenten kan derhalve bijdragen aan gerichte keuzes op lokaal niveau en aan het gericht verminderen van de regeldruk via de experimenten. Verder kan een gerichte analyse bijdragen aan de evaluatie van de experimenten op een later moment.

Ook voor de experimenten die naar verwachting leiden tot een regeldruktoename (onder andere de experimenten met een lagere EPC) is het van belang een gerichte kwantitatieve analyse van de regeldrukeffecten op te nemen van de voorgenomen experimenten. Hierdoor kan de proportionaliteit van de regeldruk bij de voorgenomen experimenten worden beoordeeld en kan onderbouwde besluitvorming plaatsvinden over aanwijzing en toekenning van de experimenten. Ook kan deze gerichtere analyse van de regeldrukeffecten waardevolle inzichten opleveren voor andere gemeenten die overwegen vergelijkbare experimenten te starten.

4.1 Het college adviseert in de toelichting bij het besluit expliciet aandacht te besteden aan de kwantitatieve regeldrukeffecten van de experimenten. Het college adviseert hiervoor in overleg te treden met de experiment-gemeenten en bij de analyse gebruik te maken van bandbreedtes en van de eerdere regeldrukeffecten-analyse bij de Omgevingswet.

Jaarlijks informeert u de Tweede Kamer over de voortgang van de experimenten die zijn gestart onder de Crisis- en herstelwet. De voortgangsrapportages over de Chw besteden aandacht aan de positieve effecten en aan de kritische ervaringen binnen de experimenten waar andere gemeenten van kunnen leren. Verder vinden diverse kennisbijeenkomsten plaats voor gemeenten en wordt een jaarlijks Praktijkfestival georganiseerd waar gemeenten ervaringen met elkaar delen over de Chw. Het college onderkent dat deze informatiedeling bijdraagt aan het benutten van de experimenteermogelijkheden die de Chw biedt en dat daarmee waardevolle praktijk-inzichten voor veel gemeenten beschikbaar komen. Deze informatiedeling biedt ook de mogelijkheid om gericht inzicht te bieden in de concrete regeldrukeffecten van de verschillende experimenten. Daarbij kan zowel aandacht zijn voor de regeldrukeffecten van experimenten in *specifieke* gemeenten, alsook aandacht voor de regeldrukeffecten voor burgers en bedrijven die te maken hebben met de regelgeving uit *meerdere* gemeenten. De rechtsvoorganger van ATR (Actal) heeft onder andere bij de reactie op de consultatieversie van de Invoeringswet Omgevingswet aandacht gevraagd voor de te verwachten regeldrukeffecten voor burgers en bedrijven als gevolg van de decentrale

afwegingsruimte.² Deze decentrale afwegingsruimte maakt dat regelgeving per gemeente kan verschillen, met eveneens verschillen in regeldrukeffecten voor burgers en bedrijven tot gevolg.

Door de vele experimenten die in gemeenten aan de orde zijn onder de Crisis- en Herstelwet³ kunnen burgers en bedrijven geconfronteerd worden met verschillende bepalingen in verschillende gemeenten, bijvoorbeeld omdat één van de gemeenten actief experimenteert. Deze praktijk-situaties bieden volgens ATR kansen om de regeldrukeffecten van deze verschillende regelgeving van verschillende gemeenten voor burgers en bedrijven nader in beeld te brengen. Deze analyse kan ook ten behoeve van de implementatie van de Omgevingswet van grote waarde zijn en kan gemeenten inzicht bieden bij de nadere invulling van onder andere de decentrale afwegingsruimte.

4.2 Het college adviseert in de jaarlijkse voortgangsrapportage over de Crisis- en herstelwet expliciet aandacht te besteden aan de regeldrukeffecten van de gestarte experimenten en daarbij in te gaan op de oorzaken die leiden tot een toename of een afname van de regeldrukeffecten van de experimenten.

Dictum

Gelet op de inhoud van het voorstel en de hiervoor genoemde adviespunten is het advies van het college bij het voorgenomen Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet achttiende tranche:

Het besluit indienen, nadat met de adviespunten rekening is gehouden.

Het college vertrouwt erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en verneemt graag van u op welke wijze u met onze adviespunten rekening hebt gehouden. ATR zal de in dit advies opgenomen adviespunten ook betrekken bij de toetsing van en advisering over de toekomstige tranches bij de Crisis- en herstelwet.

Tot slot wijst het college u nog op de mogelijkheid om bij voorgenomen wet- en regelgeving ATR al in de pre-consultatiefase te betrekken. Het instellingsbesluit van ATR biedt departementen de gelegenheid om ATR al in de beleidsvormende fase van het wetgevingsproces ambtelijk te raadplegen ten behoeve van de analyse van de regeldrukeffecten en afweging van (beleids) alternatieven.

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris

---

² Actal (7 april 2017). Reactie op consultatieversie Invoeringswet Omgevingswet.

³ Ruim 140 gemeenten maken gebruik van de experimenteermogelijkheden van de Crisis- en herstelwet. In totaal zijn tot op heden 232 gebieden aangewezen waar wordt geëxperimenteerd. Bron: Verslag van een schriftelijk overleg over het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet (zeventiende tranche) (Kamerstuk 31 127, nr. 227).